

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

PANEVĖŽIO KOLEGIJOS
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
SKUBIOJI MEDICINOS PAGALBA
VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Irena Malašauskienė (grupės vadovė), *akademinės bendruomenės, socialinių partnerių atstovė*
2. Joana Janišauskaitė, *socialinių partnerių atstovė*
3. Urtė Kujalytė, *studentų atstovė*

Vertinimo koordinadorė – Aušra Leskauskaitė

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Skubioji medicinos pagalba
Studijų krypčių grupė (-ės)	Sveikatos mokslai
Studijų kryptis (-ys)	Medicinos technologijos
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Sveikatos mokslų profesinis bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	4
2.2. Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	9
2.3. Studentų priėmimas ir parama	10
2.4. Studijavimas, studijų pasiekimai ir absolventų užimtumas	12
2.5. Dėstytojai	14
2.6. Studijų materialieji ištekliai	16
2.7. Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	18
III. REKOMENDACIJOS	19
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	21

I. ĮŽANGA

Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – Centras) sudaryta ekspertų grupė vertino Panevėžio kolegijos (toliau – PK) medicinos technologijų krypties ketinamą vykdyti studijų programą *Skubioji medicinos pagalba* (toliau – Programa). Vertinimo metu ekspertų grupė vadovavosi Bendraisiais studijų vykdymo reikalavimais (patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168), Lietuvos medicinos norma 167:2019 „Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas“ (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. V-1077), Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodika (patvirtinta Centro direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149) ir kt.

Programa buvo vertinama remiantis Programos apraše ir jo prieduose pateikta informacija, papildomai pateikta informacija apie Programos vykdymui skirtus materialiuosius išteklius, nuotolinio vizito į PK, vykusio balandžio 22 d., kurio metu ekspertų grupė susitiko su PK administracijos atstovais, Programos aprašo rengimo grupe, numatomais Programos dėstytojais ir socialiniais partneriais, išvalgomis. Išnagrinėjusi ir įvertinusi gautą informaciją, 2020 m. gegužės mėn. ekspertų grupė parengė ir Centrai pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuriame išskyrė rekomendacijas, į kurias Programos rengėjai turėjo atsižvelgti per 10 dienų nuo projekto gavimo dienos, bei pateikti savo pastabas dėl projekte pastebėtų faktinių klaidų. 2020 m. birželio 10 d. ekspertų grupė gavo Programos rengėjų pateiktus Programos pataisymus pagrindžiančius dokumentus. Ekspertų grupė su jais susipažino ir pateikia galutines Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitiktis visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiančiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas.*

Skubioji medicinos pagalba yra viena svarbiausių sveikatos priežiūros dalių visame pasaulyje, taip pat ir Lietuvoje, ir jos poreikis, nežiūrint vykstančių sveikatos priežiūros reformų, tobulinamų administracinių valdymo modelių, ir toliau didės. Pastarieji procesai būdingi ir Lietuvai. Lietuvoje išlieka aukšti mirtingumo rodikliai, nemažėja sužalojimų ir traumų, mirčių dėl savižudybių skaičius. Tuo tarpu skubios pagalbos esmė – sumažinti mirties bei neįgalumo atvejus. Skubioji medicinos pagalba yra tokia pagalba, kuri teikiama nedelsiant arba neatidėliotinai, nelaimingo atsitikimo (traumos, apsinuodijimo) ir ūminės ligos atveju, kai delsti yra pavojinga žmogaus sveikatai ir gyvybei ir tokios pagalbos nesuteikimas laiku sukelia sunkių komplikacijų grėsmę pacientams. Dėl to yra labai svarbu tinkamai ir kryptingai rengti šios srities specialistus.

Lietuvoje nuo 1997 metų nėra rengiami aukštos kvalifikacijos darbuotojai darbui greitosios medicinos pagalbos srityje. Šiuo metu *skubios medicinos pagalbos slaugos specialistais* gali būti bendrosios praktikos slaugytojai bei akušeriai, turintys galiojančią

licenziją, bei papildomai baigę 960 val. neformaliojo ugdymo programą „Skubi medicinos pagalba“. *Skubios medicinos pagalbos paramedikus* Lietuvoje rengia viena privati kolegija. *Paramedikus* rengia Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras Kaune.

Programos apraše pateikti duomenys patvirtina, kad parengti specialistai Lietuvoje egzistuojančio skubios medicinos pagalbos specialistų poreikio nepatenkina. Programos aktualumą Panevėžio apskrities darbo rinkai patvirtino visi PK atliktame skubiosios medicinos pagalbos paramedikų poreikio tyrime dalyvavę respondentai bei visi nuotolinio vizito metu susitikime su ekspertais dalyvavę socialiniai partneriai (VŠĮ Kėdainių ligoninės, VŠĮ Respublikinės Panevėžio ligoninės, VŠĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikos, VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties, VŠĮ Biržų savivaldybės poliklinikos Greitosios medicinos pagalbos skyriaus atstovai, Pasvalio rajono savivaldybės meras). Socialiniais partneriais vizito metu akcentavo, kad šiuo metu Panevėžio apskrityje esančiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, kurios turi licenciją ir teikia greitosios medicinos pagalbos paslaugas, dirba nemažai pensinio amžiaus darbuotojų, bei penkerių metų bėgyje jų dar padaugės, todėl neabejojama, kad baigę Programą absolventai greitai susiras darbo vietas (pvz., VŠĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stotis jau kitąmet galėtų įdarbinti 10-15 skubiosios medicinos pagalbos paramedikų, Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika 10-15 per artimiausius 3-5 m. ir pan.). Programos populiarumą, tikėtina, paskatins ir tai, kad Programa bus vienintelė tokia Šiaurės Lietuvos regione.

Verta paminėti, kad Kolegija nuo 2002 m. vykdo *Bendrosios praktikos slaugos* studijų programą. Taigi, neabejotina, kad turimas įdirbis praversti realizuojant ir šią Programą.

Remiantis LR sveikatos apsaugos ministro 2019 m. liepos 5 d. įsakymu V-791 patvirtinta nauja „Greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo reikalavimų aprašo“ redakcija, skiriasi *paramediko* ir *skubios medicinos pagalbos paramediko* kompetencijos darbo vietoje. Skubios medicinos pagalbos paramedikai gali dirbti pradinio¹ ir pažangaus² gyvybės palaikymo brigadose³, savarankiškai skirti medikamentus. Tuo tarpu paramedikai gali dirbti asmens sveikatos priežiūros įstaigose tik kartu su kitais sveikatos priežiūros specialistais, greitojoje pagalba jie gali vadovauti tik pradinio gyvybės palaikymo brigadai ir gydymą skirti tik gaunant nurodymus nuotoliniu būdu (ne savarankiškai), negali konstatuoti mirties. Dėl platesnių kompetencijų neabejotina, kad greitosios medicinos pagalbos stotys prioritetą teiks skubios medicinos pagalbos paramedikams, o ne paramedikams.

Skubios medicinos pagalbos paramedikai ir skubios medicinos pagalbos slaugos specialistai pagal savo kompetenciją GMP nesiskiria, tik tiek, kad skubios medicinos pagalbos

¹ Pradinis gyvybės palaikymas (angl. basic life support) – sveikatos priežiūros specialisto atliekami veiksmai siekiant išsaugoti paciento gyvybę ir sveikatą, kurie apima deguonies skyrimą, neinvazinius kvėpavimo takų atvėrimo metodus, pradinio suaugusio ir vaiko gaivinimo taikymą ir defibriliaciją pusiau ar automatiniu defibriliatoriumi, žaizdų tvarstymą, galūnių bei stuburo imobilizavimą, paciento parengimą transportavimui ir transportavimą stebint gyvybinius rodiklius.

² Pažangus gyvybės palaikymas (angl. advanced life support) – sveikatos priežiūros specialisto atliekami veiksmai siekiant išsaugoti paciento gyvybę ir sveikatą, kurie apima deguonies skyrimą, neinvazinius ir invazinius kvėpavimo takų atvėrimo metodus, pradinio ir specializuoto suaugusio ir vaiko gaivinimo algoritmų taikymą ir defibriliaciją rankiniu defibriliatoriumi / monitoriumi, elektrokardiogramų (toliau – EKG) interpretavimą, vaistų, naudojamų teikiant GMP paslaugą, skyrimą, žaizdų tvarstymą, galūnių bei stuburo imobilizavimą, paciento parengimą transportavimui ir transportavimą stebint gyvybinius rodiklius.

³ GMP įstaigos personalas, atliekantis pradinį arba pažangų gyvybės palaikymą, bei tam tikslui parengtas GMP automobilis.

paramedikai bus paruošti kryptingai šiam darbui ir greičiau. Tuo tarpu bendrosios praktikos slaugytojai GMP gali dirbti tik kaip paramedikai, t.y., tik pradinio gyvybės palaikymo brigadoje.

2019-2020 m. įsigaliojus eilei teisės aktų, reglamentuojančių skubios medicinos pagalbos paramedikų kvalifikacinius ir kitus su jų profesine veika susijusius reikalavimus, neliko kliūčių Programos absolventams įsidarbinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų priėmimo – greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančiose įstaigose, skubios medicinos pagalbos skyriuose, krašto apsaugos sistemoje bei kitose įstaigose, kur gali būti teikiamos skubios medicinos pagalbos paslaugos. Skubios medicinos pagalbos paramediko profesinė kvalifikacija taip pat turėtų būti įtraukta į Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesijų sąrašą, siekiant palengvinti šių specialistų įsidarbinimą pagal reglamentuojamą profesiją kitose Europos Sąjungos šalyse.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas.*

Programos tikslas ir studijų rezultatai dera su PK misija bei atitinka veiklos strategiją - „Vykdėti mokslo žiniomis ir praktika grįstas aukštojo mokslo studijas, suteikiančias studentams šiuolaikinės kompetencijas, turinčias ekonominę ir socialinę vertę sumanioje visuomenėje, lemiančias sėkmingą jų profesinę karjerą“.

- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas.*

Programa parengta remiantis LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro bei LR Sveikatos apsaugos ministro įsakymais, reglamentuojančiais koleginių studijų vykdymą bei skubios medicinos pagalbos specialistų rengimą. Programos studijų rezultatai atitinka Studijų pakopų aprašo keliamus reikalavimus koleginiams studijoms. Programos apimtis – 180 kreditų, iš kurių 15 kreditų skirta bendriesiems studijų dalykams, 156 kreditai – studijų krypties dalykams (įskaitant praktiką (39 kreditai), baigiamąjį egzaminą (3 kreditai) ir baigiamąjį darbą (6 kr.)), laisvai pasirenkamais ir alternatyviai pasirenkamais dalykams numatyti 9 kreditai.

Programos vykdymui numatyta 4800 valandų. Teoriniam mokymui skirta 526 val. (11,0 proc.); 1748 val. (36,4 proc.) praktiniam mokymui, iš jų 708 val. (40,5 proc.) skirtos praktiniams užsiėmimams ir 1010 val. (59,5 proc.) – praktikoms; 204 val. (4,2 proc.) konsultacijoms ir 2322 val. (48,4 proc.) – studentų savarankiškam darbui. Programa bus vykdoma tik nuolatine studijų forma.

- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas.*

Programos tikslai, studijų rezultatai atskleidžia, ką gebės Programos absolventas, sėkmingai baigęs studijas. Programos studijų rezultatai buvo formuluojami įvertinus skubiosios medicinos pagalbos paramedikų poreikio tyrime dalyvavusių socialinių partnerių išskirtas skubiosios medicinos pagalbos paramedikui reikalingas bendrąsias kompetencijas ir profesinius gebėjimus. Programos studijų rezultatai iš esmės atspindi – žinias, gebėjimus atlikti tyrimus, specialiuosius, socialinius ir asmeninius gebėjimus, kuriuos turi įgyti būsimas skubios medicinos pagalbos paramedikas ir atitinka Lietuvos medicinos normoje MN 167:2019 „Skubiosios medicinos pagalbos paramedikas“ bei „Greitosios medicinos pagalbos paslaugų

teikimo reikalavimų apraše“ nustatytas kompetencijas. Ekspertai atkreipia dėmesį, kad takoskyrą tarp skubios medicinos pagalbos paramedikų ir paramedikų žinių ir gebėjimų sunku išskirti, nes tiek vieni, tiek kiti turi gebėti teikti būtinąją pagalbą, kaip jau minėta, skiriasi tik jų kompetencijos darbo vietoje.

Programos apraše numatyta, kad studijų metu bus taikomi įvairūs studijų metodai: paskaitos, diskusijos, stebėjimas, praktinių įgūdžių demonstravimas, procedūros atlikimas, atvejų ir situacijų analizavimas, darbas porose, grupėse ir k.t. Programoje teorinis mokymas bus susietas su praktiniu, tai sudarys sąlygas studentams pasiekti numatomus Programos studijų rezultatus. Ekspertų nuomone, numatyti studijų, vertinimo metodai yra tinkami numatytiems dalykų studijų rezultatams pasiekti.

Numatyta, kad studento mokymosi pasiekimai bus vertinami taikant formuojamojo ir apibendrinamojo vertinimo sistemą. Ekspertai rekomenduotų, kad norint pasiekti studijų rezultatus būtina specialybės dalykams, tokiems kaip *Skubios medicinos pagalbos teikimo pagrindai, Ūmios traumatologinės ligos, Ūmios būklės pediatrijoje, Ūmios būklės terapijoje, Pirmoji medicinos pagalba* keisti galutinio vertinimo svertinius koeficientus. Praktinių įgūdžių vertinimui skirti didesnę koeficientą, nes skubioje pagalboje skubios pagalbos teikėjo praktiniai įgūdžiai turi didelę reikšmę paciento išgyvenamumui.

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklių kompetencijų ugdymą(-si) įvertinimas.*

Vizito metu Programos rengėjai teigė, kad Programos dalykai (su tam tikromis išimtimis) sugrupuoti taip, kad kryptingai, palaipsniui suformuotų gebėjimus ir žinias, kurie bus reikalingi skubios medicinos pagalbos paramedikui jo praktinėje veikloje. Visgi, ekspertų nuomone, kai kurių studijų dalykų aprašus reikėtų tobulinti, kad būtų užtikrintas studijų rezultatų, apimančių skubios medicinos pagalbos paramedikui reikalingas kompetencijas, pasiekimas.

Ekspertai rekomenduoja koreguoti:

1. Dalyko „Farmakologija“ aprašą papildant jį tokiomis temomis kaip antidotų naudojimas, antiaritminiai vaistai skubioje medicinos pagalboje, medikamentų kurie yra, išskirti Medicinos normoje MN 167:2019 „Skubios medicinos pagalbos paramedikas“ naudojimas;

2. Dalyko „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“ aprašą. Jame išskirti specializuotą reanimaciją visų amžiaus grupių pacientams, tam skiriant mažiausiai 6 kreditus, nes apraše „gaivinimui“ skirtos tik 54 val. Tad būtina peržiūrėti šį aprašą, paskirstant kreditus pagal prioritetus. Svarstyтина specializuotą reanimaciją išskirti kaip atskirą dalyką;

3. Dalyko „Ūmios būklės chirurgijoje ir traumatologijoje“ aprašą. Siūlytume šį dalyką skirstyti į du atskirus dalykus, ūmioms traumatologinėms ligoms visų amžiaus grupių pacientams skirti mažiausiai 6 kreditus;

4. Programoje turėtų atsirasti atskiras dalykas „Pirmoji medicinos pagalba“, kurio ekspertai pasigedo;

5. Skirti valandų invazinėms procedūroms skubioje medicinos pagalboje dalyke „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“;

6. Baigiamojo egzamino aprašą, nes apraše - „užduotyje pateikiama: užduoties klausimai arba (ir) iškelta problema/ pateikta situacija; atsakymų į užduoties klausimus arba problemas/

situacijos sprendimo formos pavyzdžiai arba vertinimo kriterijai“- neatsispindi, kad bus vertinami realūs praktiniai įgūdžiai egzamino metu.

Ekspertai siūlytų į Baigiamojo egzamino vertinimo komisiją kviesti socialinius partnerius, dėstytojus iš kitų aukštųjų mokyklų, kurios ruošia skubios medicinos pagalbos paramedikus, nepriklausomus ekspertus, kas leistų nešališkai įvertinti studento gebėjimus.

Šaltinių sąrašus dalykų aprašuose: „Farmakologija“, „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“, „Būtinoji medicinos pagalba ūmių būklių metu“ reikėtų atnaujinti. Gaivinimo standartai keitėsi 2018 m., tačiau nurodyta literatūra, pvz. „specializuotos reanimacijos“ 2006 m. Koreguojant dalykų aprašus, formuojant dalykų turinį ekspertai rekomenduoja vadovautis ir American Heart Association (AHA), European Research Council (erc) metodinėmis rekomendacijomis.

- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas.*

Programos studentai turės galimybę pasirinkti gilinti žinias vienos iš trijų užsienio kalbų – anglų, rusų, vokiečių. Taip pat Programoje numatyti 6 kreditai laisvai arba alternatyviai pasirenkamiems dalykams.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, Programos rengėjai pakoregavo dalykų aprašus.

Dalyko „Farmakologija“ turinys papildytas antidotų ir antiaritminių vaistų naudojimu skubioje pagalboje, medikamentinių gaivinimo ir ūmių būklių algoritmų įvairaus amžiaus grupių žmonėms temomis.

Iš dalyko „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“ išskirti du atskiri dalykai: „Medicinos pagalba masinės nelaimės metu“ ir „Specializuota reanimacinė pagalba vaikams ir suaugusiems“.

Ekspertai rekomenduotų dar pakoreguoti „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“ dalyko aprašą perkeliant temas „Pradinis ir specialusis gaivinimas. Grįžtamosios mirties priežastys“, „Vadovavimas gaivinimo metu“ į „Specializuota reanimacinė pagalba vaikams ir suaugusiems“ aprašą.

Pagal ekspertų rekomendacijas dalyke „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“ įtrauktos invazinės procedūros. Joms skirta 40 val. Ekspertų nuomone, invazinėms procedūroms pakaktų 20 val., daugiau dėmesio reiktų skirti temai „Paciento būklės vertinimas pagal ABCDE prioritetus“ (dabar 1, 5 val.), kad studentas įgytų paciento būklės ištyrimo įgūdžių.

„Specializuota reanimacinė pagalba vaikams ir suaugusiems“ dalyko aprašą ekspertai rekomenduoja papildyti tema „Skubiosios medicinos pagalbos principai tachikardijos atveju“. Temą „Skubiosios medicinos pagalbos teikimas kitų ūmių būklių metu: ūmaus skausmo, karščiavimo, ūmių neurologinių būklių metu, homeostazės sutrikimo metu, sepsio metu, ūmiai apsinuodijus“ iš šio aprašo perkelti į dalyką „Ūmios būklės terapijoje“. Pakoregavus šių dalykų aprašus, ekspertai rekomenduotų paskirstyti atitinkamai ir kreditus.

Dalykas „Ūmios būklės chirurgijoje ir traumatologijoje“ išskirtas į du atskirus dalykus: „Ūmios būklės chirurgijoje“ (3 kreditai) ir „Ūmios būklės traumatologijoje“ (7 kreditai).

Į Programą pagal ekspertų rekomendacijas įtrauktas atskiras dalykas „Pirmoji medicinos pagalba“ skiriant 3 kreditus II semestre. Ekspertai rekomenduotą temą „Gaivinimas. Kvėpavimo ir kraujotakos funkcijų užtikrinimas“ pakoreguoti į „Pradinis gaivinimas. Kvėpavimo ir kraujotakos funkcijų užtikrinimas“.

Ekspertams rekomendavus papildyti Baigiamojo egzamino aprašo vertinimo kriterijai ir turinys. Papildžius patikslinta, kad bus vertinami realūs praktiniai įgūdžiai sprendžiant situacijas baigiamojo egzamino metu. Kolegija patikslino, kad Vadovaujantis Panevėžio kolegijos Baigiamojo egzamino organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Akademinės tarybos 2019-11-27 nutarimu Nr. V4-16, kvalifikavimo komisija sudaroma iš darbdavių atstovų, už studijų programos įgyvendinimą atsakingų dėstytojų, gali būti kviečiami kitų aukštųjų mokyklų dėstytojai.

Pagal ekspertų rekomendacijas dalykų aprašai papildyti American Heart Association (AHA), European Research Council (erc) metodinėmis rekomendacijomis.

Ekspertams rekomendavus, specialybės dalykams pakoreguotas galutinis įvertinimas „GV=0,5TV(n=4)+0,5E“ daugiau dėmesio tarpiniuose atsiskaitymuose skiriant praktinių įgūdžių vertinimui, tačiau ekspertams vis dar liko neišskus egzamino vertinimas (konkrečiai kas bus vertinama).

Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas ir siekiant daugiau valandų skirti studentų praktinių skubiosios medicinos pagalbos įgūdžių tobulinimui bei užtikrinant Programos atitiktį teisės aktų reikalavimams, atlikti kiti korekciniai veiksmai studijų plane bei dalykų aprašuose: Dalykas „Verslumo pagrindai“ perkeltas iš II sem. į III semestrą; Dalykui „Medicininė ir bendravimo psichologija“ sumažintas kreditų skaičius, skiriant 3 kreditus. Peržiūrėtas ir atnaujintas dalyko turinys; Dalykas „Bioetika ir sveikatos teisė“ pervardintas į dalyką „Bioetika“, o sveikatos teisė prijungta prie dalyko „Sveikatos vadyba“ pavadinant dalyką „Sveikatos vadyba ir teisė“. Peržiūrėti ir atnaujinti dalyko aprašai; Dalykui „Anatomija, fiziologija ir patologija“ sumažintas kreditų skaičius, skiriant 9 kreditus. Peržiūrėtas ir atnaujintas dalyko turinys; Dalykui „Ūmios būklės akušerijoje/ginekologijoje“ sumažintas kreditų skaičius, skiriant 4 kreditus. Peržiūrėtas ir atnaujintas dalyko turinys; Dalykui „Ūmios būklės pediatrijoje“ sumažintas kreditų skaičius, skiriant 4 kreditus. Peržiūrėtas ir atnaujintas dalyko turinys; Dalykas „Ūmios būklės psichiatrijoje“ perkeltas iš 4 į 3 semestrą.

Ekspertų nuomone, Programos rengėjų atlikti pataisymai su tam tikromis neesminėmis dar tobulintomis išimtimis, yra tinkami ir visumoje leis užtikrinti nuoseklų studentų kompetencijų ugdymą.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. *Tokia Programa bus vienintelė Šiaurės Lietuvoje, ir, tikėtina, pritrauks studentų iš kitų regionų.*

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas.*

Iš Programos studijų dalykų aprašų matoma, kad planuojama sudaryti sąlygas studentų gebėjimų vykdyti mokslo veiklą ugdymui. Programos apraše detaliam charakterizuojamas

pastarųjų trijų metų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės veiklos įgyvendinimas Kolegijoje, kuris byloja, jog Panevėžio kolegija jau yra pasiekusi pakankamą mokslo veiklos lygį sveikatos mokslų srityje. Puikus įrodymas – Panevėžio kolegijoje organizuojama tarptautinė mokslinė konferencija „Mokslo ir studijų tendencijos globalizacijos sąlygomis“ (SCEDU'2017, 2018, 2019). Tai, kad pati Kolegija organizuoja tarptautinį mokslinį renginį, rodo, kad Kolegijoje mokslo veiklai skiriamas nemažas dėmesys. Žingeidūs studentai turės puikią galimybę dalyvauti mokslinėje veikloje. Taip pat demonstruojamos vis didėjančios finansinės investicijos į mokslinę ir eksperimentinę veiklą, o tai dar kartą įrodo Kolegijos galimybes ir norą vykdyti mokslinio pobūdžio veiklą.

- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.*

Studijų dalykų turinys ir temos siejami su naujausiais mokslo ir technologijų pasiekimais. Tokiu būdu studentai mokomi savarankiškai įsitraukti į mokslinius tyrimus ir ugdomi jų perkeliemieji gebėjimai. Akivaizdu, kad planuojama skatinti studentus dalyvauti mokslinėje veikloje atliekant tyrimų projektus, juos įgyvendinant, ieškant finansavimo šaltinių. Juolab, kad studentams žadamos vienkartinės skatinamosios stipendijos už dalyvavimą mokslinėje veikloje. Pagirtina, jog Kolegijoje vykdoma respublikinė studentų tiriamųjų darbų konferencija „MOKSLO ŠAKNYS 2017, 2018, 2019“, kuri suteikia galimybę įsitraukti studentams į tiriamųjų darbų vykdymą, gilintis į gyvenimo aktualijas ir savo studijų krypties problematiką.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. *Kolegijoje rengiamos dvi mokslinės konferencijos – tarptautinė mokslinė konferencija „Mokslo ir studijų tendencijos globalizacijos sąlygomis“ (SCEDU'2017, 2018, 2019) bei respublikinė studentų tiriamųjų darbų konferencija „MOKSLO ŠAKNYS 2017, 2018, 2019“;*
2. *Augančios Kolegijos investicijos į mokslinę veiklą;*
3. *Studentams skiriamos vienkartinės skatinamosios stipendijos už dalyvavimą mokslinėje veikloje.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Tam, kad studentai būtų dar labiau skatinami vykdyti mokslinę veiklą, ateityje galima numatyti potencialių tyrimų projektų vykdymą užskaityti kaip kai kurių tarpinių atsiskaitymų įvertinimą.*

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*

Priėmimas į Programą bus vykdomas taip pat kaip ir daugumoje kitų aukštųjų mokyklų. Priėmimo metu bus vadovaujamosi LR Švietimo ir mokslo ministro patvirtintu Geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo tvarkos aprašu bei Studentų priėmimo į kolegines studijas sąlygomis. Būsiami studentai bus priimami per Lietuvos aukštųjų mokyklų

asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO) sistemą bei tiesioginio priėmimo metu. Kasmet nustatomas minimalus konkursinis balas, kurį reikia pasiekti, norint studijuoti Kolegijoje. Norintys studijuoti Programoje turės būti įgiję vidurinę išsilavinimą bei sukaukę pakankamą konkursinį balą iš numatytų egzaminų įvertinimų. Taigi, PK studentų atranką, priėmimo kriterijus ir procesą numatoma vykdyti tinkamai ir pagal nustatytus teisės aktų reikalavimus. Pirmaisiais metais į Programą Kolegija planuoja priimti nuo 20 iki 30 studentų.

Informacija apie studijas Kolegijoje yra platinama pakankamai veiksmingai – visa informacija prieinama Kolegijos tinklalapyje, Kolegija organizuoja atvirų durų dieną, dalyvauja studijų mugėse, lankosi mokyklose ir viešina studijų programas žiniasklaidoje. Kalbant konkrečiai apie šios Programos viešinimą, Kolegija yra pasiruošusi gerą marketingo planą, kuris turėtų padėti pritraukti studentų jau ateinantiems metams. Vizito metu sužinojome, jog Programa jau įtraukta į studijų programų leidinį, apie Programą su būsimais studentais buvo kalbama studijų mugėse, mokyklose, vasarą numatomi straipsniai portaluose 15min.lt, delfi.lt, numatomas eterio laikas TV8 kanale, lauko, interneto reklamos ir dar daug kitų priemonių, kurios įrodo, kad informacija bus viešinama plačiai ir pakankamai.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas.*

Kolegija suteikia galimybę studentams, studijavusiems Lietuvoje ar užsienyje, kreiptis dėl studijų pratęsimo arba ankstesnio mokymosi studijų rezultatų pripažinimo. Taip pat leidžia neformalioju būdu įgytoms kompetencijoms būti pripažintoms studijų rezultatais. Visa tai Programos apraše aiškiai aprašyta ir įrodoma, jog tai vykdoma vadovaujantis Kolegijos tvarkų aprašais. Todėl galima teigti, kad Kolegija pakankamai prisitaiko prie studentų su įgytomis kvalifikacijomis, užsienyje įgytu ar kitokiu išsilavinimu ir sudaro sąlygas skirtingas mokymosi formas pripažinti kaip studijų rezultatus. Manytina, kad esama praktika bus sėkmingai pritaikyta ir šios Programos atveju.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas.*

Kolegijoje studentams suteikiama pakankamai akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos. Manytina, kad esama praktika bus sėkmingai pritaikyta ir šios Programos atveju. Visą akademinę informaciją studentai gali ne tik laisvai rasti Kolegijos tinklalapyje, tačiau informacija siunčiama jiems asmeniškai į el. paštą, kiekvienai grupei priskiriamas kuratorius. Tinkamai remiami studentai, kurie derina studijas su darbu, jiems pritaikomas individualus studijų grafikas. Vizito metu išsiaiškinta, kad individualus studijų grafikas yra taikomas retais atvejais, mokymosi planą suderinus su dėstytojais ir tik teorinėms paskaitoms. Atsižvelgiant į tai, kad Programa ruošų skubiosios medicinos pagalbos paramedikus, kuriems praktiniai įgūdžiai yra būtini, individualus grafikas pritaikomas tik teorinėms paskaitoms yra puikus variantas siekiant paremti dirbančius studentus neigiamai nepaveikiant jų studijų kokybės. Geriausiai besimokantys studentai skatinami – jiems skiriamos stipendijos. Kiekvienam studentui užtikrinama finansinė parama iš Valstybinio studijų fondo. Taip pat kiekvienam studentui suteikiama galimybė gyventi Kolegijos bendrabutyje. Vizito metu buvo patvirtinta, kad vietų bendrabutyje užtenka visiems

pageidaujantiems. Kalbant apie psichologinę paramą, kiekvienas studentas turi galimybę pasinaudoti nemokamomis psichologinėmis konsultacijomis. Psichologine parama pasirūpinta–Kolegijoje dirba profesionalus psichologas.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo įvertinimas.*

Kolegijoje studentų informavimas vykdomas tinkamai – jau pasirašant sutartį, kiekvienam studentui duodama studento atmintinė su išsamia informacija. Be studento atmintinės, visiems pirmakursiams studijos prasideda įvadu į studijas. Taigi, visi studentai yra supažindinami su studijų tvarka, vertinimo sistema, informaciniais ir materialiaisiais studijų ištekliais. Manytina, kad esama praktika bus sėkmingai pritaikyta ir šios Programos atveju.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. *Parengtas platus marketingo planas Programai viešinti;*
2. *Suteikiama įvairi parama studentams, nuoširdžiai atsižvelgiama į studentų poreikius;*
3. *Užtikrintas studentų informavimas studijų pradžioje.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Kolegija galėtų rinkti ir sisteminti informaciją dėl paramos studentams, kas atskleistų skirtingų sričių paramos veiksmingumą;*
2. *Aktyviems seniūnams galėtų būti skiriamos skatinamosios stipendijos.*

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*

Studijų procesas Kolegijoje organizuojamas taip, kad būtų užtikrinamas studijų rezultatų įgyvendinimas. Programos studijos bus vykdomos semestrais, nuolatine forma. Bus taikomi įvairūs studijų metodai, kurie sudarys sąlygas siekti studijų rezultatų. Mokymas(sis) bus integruotas ir internetinėje erdvėje – Moodle mokymosi aplinkoje, kurioje talpinamos tiek savarankiškos užduotys, tiek mokymosi medžiaga. Visa tai leis studentams aktyviai dalyvauti studijų procese, siekti Programos tikslų ir studijų rezultatų.

Numatyta pasiekimų vertinimo sistema yra vieša ir aiški, studentai su ja bus supažindinami kiekvieno dalyko dėstymo pradžioje. Įvertinimai asmeniškai bus matomi akademinėje informacinėje sistemoje, tad bus išlaikomas kiekvieno studento konfidencialumas.

Egzaminai bus vykdomi raštu arba raštu ir žodžiu. Vizito metu išsiaiškinta, kad egzaminas „žodžiu ir raštu“ bus vykdomas taip: iš pradžių studentai parašys teorinę dalį, o tada demonstruos savo praktinius gebėjimus. Vykdamas egzaminus tokiu būdu, sudaromos sąlygos studentams atsiskaityti specialybinius studijų dalykus ne tik teoriškai, bet ir praktiškai, taigi studentai turi paskatą tobulinti savo įgūdžius. Įvertinimo rezultatai gali būti apeliuojami, o neišlaikius ar nelaikius egzamino, studentams suteikiama galimybė perlaikyti juos nemokamai vieną kartą, taip suteikiant galimybę toliau siekti studijų tikslų.

Studentų savarankiškas darbas Kolegijoje organizuojamas tikslingai – darbo formos parenkamos priklausomai nuo aplinkybių (studentų skaičiaus, atlikimo vietos, veiklos

pobūdžio ir didaktinių tikslų) ir vadovaujantis Studentų savarankiško darbo organizavimo tvarka.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas.*

Kolegija yra tinkamai pasirengusi priimti studentus iš socialiai pažeidžiamų grupių ir studentus su specialiaisiais poreikiais. Programos apraše nurodoma, jog Kolegijoje dirba studentų su specialiaisiais poreikiais konsultantas. Studijų procesas yra pritaikomas prie neįgalių asmenų poreikių – taikomos įvairios atsikaitymo formos, suteikiama tinkama fizinė aplinka (įrengtas stacionarus keltuvas, mobilūs kopikliai, pritaikyti kompiuteriniai stalai ir kėdės). Nors Kolegija ir yra pasiruošusi priimti studentus turinčius negalią, vis tik, šioje Programoje didelę negalią turintys studentai negalėtų studijuoti, nes, kaip išsiaiškinta vizito metu, tokiems studentams tiek praktikos, tiek įsidarbinimo galimybės būtų ribotos.

- *Akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas.*

Akademinis sąžiningumas Kolegijoje yra užtikrinamas ir kontroliuojamas. Tai įrodo keli pavyzdžiai. Pirmiausiai, Programos apraše teigiama, kad PK, Lietuvos studentų atstovybė ir Kolegijos studentų atstovybė yra pasirašiusi Sąžiningos aukštosios mokyklos deklaraciją, Kolegijoje taip pat patvirtintas Panevėžio kolegijos plagiato prevencijos rengiant studijų rašto darbus tvarkos aprašas. Antra, akademinis sąžiningumas užtikrinamas diplomantams rašant baigiamuosius darbus. Diplomantai savo baigiamuosiuose darbuose ne tik deklaruoja, jog jie parengti sąžiningai, bet ir baigiamojo darbo gynimo studijų programos komitete metu tikrinamas darbo originalumas naudojant Lietuvos aukštųjų mokyklų elektroninių objektų talpyklos eLABa resursus. Trečia, akademinį sąžiningumą užtikrinti padeda dėstytojai. Matydami, jog sesijos metu studentas nusirašinėja, dėstytojai nutraukia studento egzamino rašymą ir studentas gauna akademinę skolą. Ketvirta, studentai irgi prisideda prie akademinio sąžiningumo palaikymo, Kolegijoje yra įsigaliojęs Akademinės etikos kodeksas, taip pat studijų sutartyje įtraukiamas punktas, jog studentas įsipareigoja studijuoti sąžiningai. Taigi, akivaizdu, jog Kolegija imasi nemažai priemonių, kad užkirstų kelią akademiniam nesąžiningumui.

Kolegijoje laikomasi nediskriminavimo politikos ir visų asmenų teisės yra lygios. Į šią problemą atsižvelgiama rimtai, Kolegijoje yra sukurtas Lygių galimybių politikos įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros principų įgyvendinimo priemonių aprašas.

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Kolegija garantuoja, jog studentai turi teisę apeliuoti gautus įvertinimus ir gauti argumentuotus atsakymus dėl apeliacijos svarstymo. Tačiau vizito metu išsiaiškinta, kad apeliacijų teikiama labai mažai, per 2019 m. metus pateikta tik 1 apeliacija. Apeliacijoms nagrinėti yra sudaryta Apeliacinė komisija. Apeliacijų teikimo ir nagrinėjimo tvarką reglamentuoja Apeliacijų nuostatai. Taigi, teikti apeliacijas studentai gali, ir nors jų teikiama mažai, bet tam Panevėžio kolegija sudaro visas sąlygas ir užtikrina, kad apeliacijos bus išnagrinėtos.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. *Netoleruojamas akademinis nesąžiningumas, naudojama pakankamai daug studentų akademinį sąžiningumą užtikrinančių priemonių.*

2.5. DĖSTYTOJAI

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas.*

Numatyta, kad Programoje dėstys 23 dėstytojai, tai pakankamas skaičius studijų rezultatams pasiekti. 13 proc. studijų krypties dalykų apimties dėstys mokslininkai. 3 dėstytojai turi mokslų daktaro laipsnį, 10 dėstytojų - magistro laipsnį, 9 – išsilavinimas prilyginamas magistro laipsniui. Numatoma, kad Programoje dėstys 1 profesorė, 2 docentai, 16 lektorių, 4 asistentai. Ekspertų vertinimu, daugiau kaip trys ketvirtadaliai studijų krypties dėstytojų (82 proc.) turi daugiau kaip 3 metų praktinio darbo patirtį, susijusią su dėstomu (-ais) dalyku (-ais). 5 dėstytojai yra iš socialinių partnerių tarpo, kas yra pagirtina. 87% dėstysiančių dėstytojų turi daugiau kaip 5 m. pedagoginio darbo patirtį.

Ekspertai, išanalizavę dėstytojų CV, pastebėjo, kad ne visų dėstytojų kvalifikacija pilnai atitinka numatomo dėstyti dalyko specifiką, pvz., dėstytoja, kuri baigusi edukologijos magistrą, slaugos bakalaurą, turinti med. felčerio kvalifikaciją, numatyta dėstyti dalyką *Ūmios būklės akušerijoje*; dėstytoja, turinti sveikatos apsaugos administravimo, viešojo administravimo magistrą, soc. darbo bakalaurą, turinti med. felčerio kvalifikaciją numatyta dėstyti *Ūmios būklės psichiatrijoje*; dėstytoja, numatyta dėstyti *Ūmios būklės chirurgijoje*, baigusi teisės magistrą, turinti med. felčerio kvalifikaciją; dėstytoja, kuri dėstys *Anatomija, fiziologija ir patologija, Biochemijos ir biofizikos pagrindai*, turi biologijos daktaro laipsnį, baigusi ekonomikos ir marketingo specializacijos bakalaurą, gyvulininkystės technologijos krypties kiaulininkystės specializacijos magistrą, tačiau jos mokslinė veikla yra labai įvairialypė ir tiesiogiai nesusijusi su dėstomu dalyku.

Didžioji dalis numatomų dėstytojų rašo mokslinius straipsnius, dalyvauja, skaito pranešimus tarptautinėse, respublikinėse konferencijose, dalyvauja Erasmus+ projektuose. Dėstytojai vizito metu patikino, kad dauguma dalyvauja su studentais moksliniuose projektuose, edukaciniuose renginiuose, kas irgi pagirtina. Nors pats mokymų, seminarų bei įvairiausių mokslo konferencijų kiekis, kuriuose dalyvavo dėstytojai, yra sveikintinas, tačiau nei Programos apraše, nei vizito metu nebuvo atskleistas kompetencijų kėlimo kryptingumas. Dėstytojų teigimu, jie nedalyvavo tęstiniuose mokymuose ar seminaruose (t.y., užsiėmimuose vykstančiuose vienas po kito ta pačia tema, siekiant laipsniškai ir nuolatos plėtoti dalyvio gebėjimus konkrečioje srityje).

Iš dėstytojų veiklos aprašymų matyti, kad beveik trečdalis Programoje numatomų dėstyti dėstytojų moka užsienio kalbą (anglų kalba) ne žemesniu nei B2 lygiu. Vizito metu buvo išsiaiškinta, kad visi dėstytojai nuolat kelia kvalifikaciją šioje srityje savarankiškai ar dalyvaudami Kolegijos nuolat organizuojamuose užsienio kalbos mokymuose.

Vizito metu dėstytojai teigė, kad visi naudojami MOODLE aplinka, kurioje pateikia dalykų teorinę studijų medžiagą, demonstracinius filmukus.

Kaip papildoma informacija po vizito ekspertų grupei buvo pateikti Programoje numatytų dėstyti dėstytojų turimi baigtų specializuotų mokymų sertifikatai. Ekspertai rekomenduotų dėstytojams, kad specializuoti kursai ITLS (International Trauma Life Support), BLS (Basic Life Support), PALS (Pediatric Advanced Life Support), ALS (Advanced Life Support, ACLS (Advanced Cardiovascular Life Support) būtų atnaujinami kas 3–5 metai, ypač atkreipti dėmesį į tai reiktų dėstytojui, dėstysiančiam *Skubios medicinos pagalbos teikimo pagrindus*, nes kursai praeiti senai. Ekspertai pastebėjo, kad nė vienas iš dėstytojų nėra kurio nors specializuoto kurso instruktorius. Dėstytojams tobulinti savo kompetencija specializuotuose kursuose, ekspertų nuomone, būtina, siekiant parengti kompetentingus pažangaus gaivinimo brigadų skubios medicinos pagalbos paramedikus.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas.*

Iš Programos aprašo bei vizito metu gautos informacijos ekspertai įsitikino, kad dėstytojų profesiniam tobulėjimui Kolegijoje sudarytos palankios sąlygos.

Vizito metu ekspertai informuoti, kad daugiau kaip 80% Programos dėstytojų 2019 m. dalyvavo kvalifikacijos kėlimo procese. Kolegija kasmet skiria apie 600 eurų vieno dėstytojo kvalifikacijos kėlimui. Ekspertai sužinojo, kad fakultete buvo sukurta erdvė, kurioje sudarytos sąlygos vykdyti mokslo taikomuosius tyrimus, kas, ekspertų nuomone, yra pagirtina.

Kolegijos dėstytojai savo kompetenciją kelia dalyvaudami mokslinėse konferencijose, stažuotėse, seminaruose, Kolegijos dėstytojų, mokslo darbuotojų ir tyrėjų kvalifikacijos tobulinimo programoje. Yra numatytos galimybės dėstytojams stažuotis ir dėstyti užsienyje, kas, ekspertų nuomone, suteiks Programos dėstytojams profesinio ir asmeninio tobulėjimo galimybes, galimybę sekti naujas studijų ir mokslo plėtros tendencijas ir jas perteikti Programos studentams.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Dėl dėstytojų ekspertai nebuvo pateikę tokių rekomendacijų, į kurias siūlyta atsižvelgti per 10 darbo dienų nuo išvadų projekto gavimo dienos, bet Programos rengėjai sureagavo į tam tikras išsakytas pastabas.

Ekspertams rekomendavus dėstytojams nuolat atnaujinti savo žinias specializuotuose kursuose, Kolegija patikslino, kad jie neprivalomi, bet „esant poreikiui dėstytojui-praktikui pradėjus dėstyti dalykus, kvalifikacija bus keliama atitinkamuose kursuose“. Ekspertų manymu, specialybės dalykus dėstysiantys dėstytojai atitinkamo dalyko specializuotus kursus turi būti praeję, atnaujinti juos kas 3-5 metai.

Atnaujintoje 7 lentelėje „Numatomų dėstytojų sąrašas“, atsižvelgiant į atliktas Programos korekcijas, pakeisti dėstomų dalykų pavadinimai, keliems dėstytojams paskirta dėstyti papildomus dalykus. Vis tik, ekspertai rekomenduotų, kad dalykus „Ūmios būklės chirurgijoje“ , „Ūmios būklės akušerijoje / ginekologijoje“, „Ūmios būklės psichiatrijoje“ dėstyti dėstytojai, kurių kvalifikacija labiau atitiktų numatomą dėstyti dalyką.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. *Didžioji dalis Programos dėstytojų turi daugiau kaip 5 m. pedagoginio darbo patirtį, pasižymi aukšta kvalifikacija;*

2. *Kolegijoje nuolat organizuojami užsienio kalbų mokymai;*
3. *Kolegijoje sukurta erdvė, kurioje sudarytos sąlygos vykdyti mokslo taikomuosius tyrimus;*
4. *Kolegija skiria kasmet apie 600 eurų kiekvieno dėstytojo kvalifikacijos kėlimui ir tuo naudojami didžioji dalis dėstytojų.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Siekti, kad dėstytojai nuolat atnaujintų teorines, praktines žinias kryptinguose specializuotuose kvalifikacijos tobulinimo kursuose.*
2. *Kai kurių dėstytojų kvalifikacija nevisiškai atitinka numatomo dėstyti dalyko specifiką.*

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas.*

Programos aprašo tekstas, pateikta papildoma informacija apie Programos vykdymui skirtą materialinę bazę, bei ekspertų vizitas patvirtino, kad patalpos Programos studijoms atitinka priešgaisrinės, higienos bei sveikatos saugos reikalavimus, ir yra tinkamos naudojimui. Ekspertai įsitikino, kad Biomedicinos mokslų fakultete Programos vykdymui yra pakankamai kabinetų ir auditorijų. Auditorijos aprūpintos vaizdo demonstracinėmis priemonėmis – multimedija, kompiuteriais ir kt. Simuliaciniai kabinetai, ekspertų nuomone, suteiks galimybę studijuosiantiems įgyti reikiamus praktinius įgūdžius. Būtiniosios medicinos pagalbos ir chirurginės slaugos simuliaciniuose yra sukaupta didelis kiekis priemonių, tačiau ekspertai pasigedo specializuotų manekenų su grįžtamuju ryšiu, kvėpavimo takų valdymo manekeno-galvos, defibriliatoriaus su visomis funkcijomis, kas būtina studentų praktinių įgūdžių įgijimui ir tobulinimui. Ekspertai vizito metu informuoti, kad Kolegija numachiusi šias priemones įsigyti, kai tik bus patvirtinta Programa.

Ekspertai įsitikino, kad Kolegijos bibliotekoje leidinių, skirtų sveikatos mokslų studijų srityje vykdomoms studijų programoms, yra pakankamai. Vizito metu ekspertai buvo informuoti, kad bibliotekos dokumentų fondas papildytas prenumeruojamomis mokslinės informacijos duomenų bazėmis: EBSCO Publishing (eIFL.net 10 duomenų bazių paketas), Taylor & Francis, Emerald Management eJournals Collection, elektroninių knygų (VGTU, KTU, Vitae Litera) kolekcijomis. Sveikatos mokslų studijų srities studijoms vadovėlių kiekis bibliotekoje, ekspertų nuomone, pradėti studijas yra pakankamas, ir, kaip patikino Kolegijos atstovai vizito metu, bus dar papildytas. Įsitikinta, kad bibliotekoje sudarytos sąlygos neįgaliesiems, pvz., yra didinimo aparatas TOPAZ, skirtas silpnaregiams, įrengta darbo vieta sėdintiems neįgaliojo vežimėlyje.

Dauguma metodinių priemonių patalpinta virtualioje mokymo aplinkoje MOODLE. Vizito metu gauta informacija, kad Programos dėstytojai noriai MOODLE naudojami (talpina paskaitų medžiagą, gauna ir teikia grįžtamąjį ryšį studentams). Vis dėlto dalykų aprašuose tai neatsispindi. Fakultetų dekanai ir studijų komitetų pirmininkai gali matyti, kas yra patalpinta MOODLE aplinkoje. Ekspertai mano, kad tai padeda užtikrinti tolygų MOODLE naudojimą dėstytojų tarpe.

Vizito metu gauta informacija, kad studentams bus suteikta galimybė stebėti tiesiogines paskaitos transliacijas, bei peržiūrėti paskaitų vaizdo įrašus, kai tik bus patvirtintas Nuotolinių studijų aprašas bei dėstytojai bus pasiruošę sklandžiai vesti paskaitą tiesioginės transliacijos metu.

Studentams suteikiama prieiga prie Akademinės informacijos sistemos, kurioje jie gali stebėti savo įvertinimus, užsakinėti pažymas.

Bendrabutyje ir visoje Kolegijoje veikia bevielis „EDUROAM“ internetinis ryšys. Kompiuteriuose įdiegta legali programinė įranga: Windows šeimos operacinės sistemos, Microsoft Office paketai, studentų patogumui naudojami „Google GSuite“ paslaugomis, kurių dėka studentai gauna vardines el. pašto dėžutes.

Kolegija yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis dėl studentų praktikos vietų su šiomis įstaigomis: VšĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stotis, VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika (Greitosios medicinos pagalbos skyrius), VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė. Taip pat studentai galės pasirinkti arčiau savo gyvenamosios vietos esančias praktikos vietas, todėl praktikos vietas išsidėstę Panevėžio regione (Kupiškio, Biržų, Pasvalio, Rokiškio, Anykščių) ir kitų miestų sveikatos priežiūros įstaigose ar greitosios medicinos pagalbos skyriuose. Vizito metu gauta informacija, kad studentai atliks praktiką tik Greitosios pagalbos stotyse, ligoninių priėmimo skyriuose. Ekspertų nuomone, būtina, kad viena iš praktikų būtų praplėsta ir studentai galėtų ją atlikti įvairiuose ligoninės skyriuose (intensyvios terapijos, akušerijos, vaikų, psichosomatiniame, chirurgijos, nervų, kardiologiniame, vidaus, traumatologiniame, infekciniame skyriuose), kad studentai praktikos metu įgautų kuo daugiau praktinių įgūdžių, įtvirtintų teorines žinias, tobulintų bendravimo įgūdžius su įvairaus amžiaus grupių pacientais.

Vizito metu ekspertams VšĮ Panevėžio miesto greitosios medicinos pagalbos stoties atstovė patvirtino Programos apraše pateiktą informaciją, kad Programos studentams bus leista naudotis GMP automobiliu, kas yra sveikintina ir, ekspertų nuomone, tobulinant praktinius įgūdžius realioje aplinkoje, susipažinus su įrangos išdėstymu GMP automobilyje, studentams bus drąsiau išeiti į tiesioginę praktiką.

Vizito metu kalbant su socialiniais partneriais sužinota, kad jie nėra pasiruošę į praktiką priimti studentų su specialiaisiais poreikiais. Vizito metu socialinių partnerių atstovai svarstė galbūt, pvz. studentams su judėjimo negalia būtų galimybė praktiką atlikti dispečerinėje.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas.*

Kolegija pagal galimybes investuoja į fizinės infrastruktūros atnaujinimą ir modernizavimą siekdama palaikyti gerą techninę ir estetinę fizinės infrastruktūros būklę, užtikrinti kokybiškas, visuomeninių standartų, ergonomikos ir higienos normų reikalavimus atitinkančias akademinės veiklos sąlygas studentams ir darbuotojams.

Programos rengėjai yra parengę ir pateikę ekspertams planuojamų įsigyti priemonių planą (4 priedas). Ekspertų nuomone, planuojamų įsigyti priemonių planą reikėtų praplėsti į jį įtraukiant papildomas Programos įgyvendinimui reikalingas priemones: defibriliatorių su visomis funkcijomis (defibriliavimo, stimuliavimo, sinchronizacijos, kapnografijos, stemplinės temp. matavimo), minkštus defibriliavimo elektrodus, intraosolinių adatų mokomąjį muliažą, šalną, gimdymo manekoną, nešiojamą DPV aparatą, daugiau turniketų.

Planuojamų įsigyti priemonių plane konkretūs priemonių įsigijimo terminai nenumatyti, tačiau vizito metu Kolegijos administracijos atstovai patikino, kad numatytas priemonės Kolegija įsigys palaipsniui per tris metus. Ekspertų nuomone, pirmiesiems studijų metams ir planuojam priimti studentų skaičiui (20-30 studentų) turimų priemonių pakanka.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas

Dėl materialijų išteklių ekspertai nebuvo pateikę tokių rekomendacijų, į kurias reikėjo atsižvelgti per 10 darbo dienų nuo išvadų projekto gavimo dienos. Tačiau Kolegija, atsižvelgiant į ekspertų rekomendaciją į planą įtraukti papildomas Programos įgyvendinimui reikalingas priemonės: defibriliatorių su visomis funkcijomis (defibriliavimo, stimuliavimo, sinchronizacijos, kapnografijos, stemplinės temp. matavimo), minkštus defibriliavimo elektrodus, intraosolinių adatų mokomąjį muliažą, šalną, gimdymo manekoną, nešiojamą DPV aparatą, daugiau turniketų, patikino, kad šios priemonės bus įtrauktos į priemonių įsigijimo planą, išskyrus šalmus, kuriuos Kolegija jau turi įsigijusi.

Į ekspertų rekomendaciją, kad viena iš praktikų būtų praplėsta ir studentai galėtų ją atlikti įvairiuose ligoninės skyriuose, Kolegija atsakė, kad praktikos apraše nėra nurodyta konkrečių praktikos vietų, tačiau atliekant praktiką „Būtinoji medicinos pagalba ūmių būklių metu“ numatoma ją atlikti įvairiuose ligoninės skyriuose, pvz.: Kardiologijos, Neurologijos, Psichiatrijos, Vaikų, Chirurgijos, Traumatologijos ir kt. Vis dėlto ekspertai rekomenduoja, kad praktikos „Būtinoji medicinos pagalba ūmių būklių metu“ apraše tai būtų įrašyta.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. *Gerai įrengti Būtiniosios medicinos pagalbos ir chirurginės slaugos simuliaciniai kabinetai;*
2. *Socialinių partnerių suteikta galimybė naudotis GMP automobiliu.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Papildyti Programai vykdyti reikalingą Kolegijos turimą ir numatomą įsigyti specializuotų priemonių bazę;*
2. *Dalykų aprašuose neatsispindi Moodle naudojimas, nors tai buvo labai akcentuota vizito metu.*

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas.*

Kolegijos kokybės vadybos sistema yra sertifikuota pagal ISO 9001:2015 standarto bei Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo nuostatas ir gaires (ESG) 2015 reikalavimus. Kolegija yra įsidiegusi vidinės studijų kokybės užtikrinimo sistemos vadovą. Studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo procesai yra aprašyti Kolegijos dokumentuose. Kolegijos studijų programų valdyme svarbus yra Studijų programos komitetas (toliau – Komitetas), kurį sudaro kompetentingų asmenų grupė: dėstytojai, studentai bei socialiniai partneriai, bei kuris tobulina, analizuoja studijų programas. Vizito metu ekspertai informuoti, kad Komitetas bendradarbiauja su socialiniais partneriais, stebi profesinės veiklos

naujoves ir skatiną jų pritaikymą studijų programose. Studijų kokybei vertinti yra atliekamos apklausos: studentų, dėstytojų, socialinių partnerių. Gauti rezultatai yra naudojami siekiant identifikuoti studijų kokybės gerinimo kryptis bei imantis veiksmų kokybei gerinti.

- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas.*

Remiantis Programos apraše pateikta informacija, darbdavių dalyvavimas programos valdyme užtikrinamas bendradarbiavimo sutartimis, darbdavių darbu Studijų programos komitete, dalyvavimu studijų rezultatų vertinime ir apklausose dėl studentų praktikų, studijų programos rezultatų atitikimo darbo rinkos poreikiams bei absolventų kompetencijų.

Susitikime dalyvavę beveik visi partneriai patvirtino, kad į juos buvo kreiptasi apklausiant dėl numatomų rengti specialistų poreikio, tačiau rengiama Programa su jais nebuvo derinta, pvz., ar jie pasirengę priimti į praktiką studentus su specialiaisiais poreikiais. Rengiant Programą daugiau buvo bendradarbiauta su vienu socialiniu partneriu, nurodyta, kad Programos studijų procese bus naudojama jo materialine baze, keletas darbuotojų pakviesta dėstyti Programoje.

Pagrindinės srities stiprybės:

1. *Kolegijos kokybės vadybos sistema sukurta integruojant integruotos Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo nuostatas ir gaires (ESG), ISO 9001:2015 standarto reikalavimus, visuotinės kokybės vadybos principus.*

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. *Ne visų suinteresuotų socialinių partnerių įtraukimas į Programos rengimą.*

III. REKOMENDACIJOS

Rekomedacijos, į kurias turi būti atsižvelgta per 10 d. d.:

1. Rekomenduojama patikslinti studijų dalykų aprašus atsižvelgiant į 2.1 skyriuje išsakytas pastabas; **(Atsižvelgta pilnai)**
2. Dalyko „Farmakologija“ aprašą papildyti tokiomis temomis kaip antidotų naudojimas, antiaritminiai vaistai skubioje medicinos pagalboje, medikamentų naudojimas, kurie yra išskirti Medicinos normoje MN 167:2019 „Skubios medicinos pagalbos paramedikas“; **(Atsižvelgta pilnai)**
3. Iš dalyko „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“ aprašo išskirti specializuotą reanimaciją visų amžiaus grupių pacientams tam skiriant mažiausiai 6 kreditus, nes dalyko apraše „gaivinimui“ skirtos tik 54 val. Tad būtina peržiūrėti „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“ aprašą paskirstant kreditus pagal prioritetus. Svarstyтина specializuotą reanimaciją išskirti kaip atskirą dalyką; **(Atsižvelgta pilnai)**

4. Dalyko „Ūmios būklės chirurgijoje ir traumatologijoje“ apraše siūlytume šį dalyką skirstyti į du atskirus dalykus; ūmioms traumatologinėms ligoms visų amžiaus grupių pacientams skirti mažiausiai 6 kreditus;(**Atsižvelgta pilnai**)
5. Siūlome, kad Programoje atsirastų atskiras dalykas „Pirmoji medicinos pagalba“; **Atsižvelgta pilnai**).
6. Skirti valandų invazinėms procedūroms skubioje medicinos pagalboje dalyke „Skubiosios medicinos pagalbos teikimo pagrindai“;(**Atsižvelgta pilnai**)
7. Baigiamojo egzamino apraše patikslinti, kad bus vertinami realūs praktiniai įgūdžiai egzamino metu, nes „užduotyje pateikiama: užduoties klausimai arba (ir) iškelta problema/ pateikta situacija; atsakymų į užduoties klausimus arba problemos/ situacijos sprendimo formos pavyzdžiai arba vertinimo kriterijai“- neatsispindi, kad bus vertinami realūs praktiniai įgūdžiai egzamino metu. (**Atsižvelgta pilnai**)

Kitos rekomendacijos:

1. Rekomenduojame dėstytojams nuolat atnaujinti savo žinias specializuotuose kursuose, atsižvelgiant į 2.5 skyriuje išsakytus komentarus.
2. Rekomenduojame peržiūrėti kai kurių Programos dėstytojų kvalifikacijos atitikimą numatomam dėstyti dalykui.
3. Rekomenduojame į Baigiamąjį egzaminą įtraukti socialinius partnerius, nepriklausomus ekspertus, atsižvelgiant į 2.1 skyriuje išsakytus komentarus.
4. Rekomenduojame praplėsti atliekamas praktikas, atsižvelgiant į 2.6 skyriuje išsakytus komentaru.
5. Rekomenduojama papildyti Programai vykdyti reikalingą Kolegijos turimą ir numatomą įsigyti specializuotų priemonių bazę, atsižvelgiant į 2.6 skyriuje išsakytus komentarus.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINMAS

Panevėžio kolegijos ketinama vykdyti studijų programa *Skubioji medicinos pagalba* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	3
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	3
3	Studentų priėmimas ir parama	4
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	4
5	Dėstytojai	3
6	Studijų materialieji ištekliai	3
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
	Iš viso:	23

- 1- Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)
2- Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
3- Gerai (sritis plėtojama sistemškai, be esminių trūkumų)
4- Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)
5- Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupė:

- 1. Irena Malašauskienė (grupės vadovė),** *akademinės bendruomenės atstovė, socialinių partnerių atstovė*
- 2. Joana Janišauskaitė,** *socialinių partnerių atstovė*
- 3. Urtė Kujalytė,** *studentų atstovė*